

Mitä Ryhdistä on kunnassa hyvä tietää?

21.8.2023

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Mikä on Ryhti?

Ryhti-hanke

Rakennettu ympäristö synnyttää jatkuvasti arvokasta tietoa, jonka avulla voimme vaikuttaa muun muassa elinympäristömme toimivuuteen, terveellisyyteen ja energiatehokkuuteen sekä ilmastonmuutokseen. Tällä hetkellä rakennettua ympäristöä koskeva laaja ja tärkeä tieto on hajallaan, epäyhtenäistä ja hankalasti käytettävissä.

Rakennetun ympäristön tiedonhallinnassa on käynnissä muutos, jossa kaavoituksen ja rakentamisen tiedot tuodaan entistä helpommin saataville ja yhtenäiseen muotoon. Uusi toimintamalli syntyy yhteisesti sovituista tiedonrakenteista, lainsäädännöstä ja siitä, että tiedot ovat saatavilla yhdestä paikasta.

Ryhti-hankkeen tehtävänä on vuosina 2020–2024 mahdollistaa tämä muutos valtakunnallisesti. Työ jatkuu vielä pitkään sen jälkeenkin. Hanketta vetää ympäristöministeriö.

Ryhti-tietojärjestelmä

Valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (Ryhti) kootaan rakennetun ympäristön keskeiset tiedot. Yhteinen järjestelmä ja tapa toimia keventävät ja selkeyttävät tiedonhallintaa. Laadukkaampi tieto auttaa kestävän elinympäristön suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Tietojärjestelmä toteutetaan laajassa yhteistyössä. Järjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain vuodesta 2024 alkaen. Tietojärjestelmän rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa Suomen ympäristökeskus.

Muutosta ohjaavat lait

Voimaan 1.1.2024

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä
[Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä 431/2023 - FINLEX](#)
®

Alueidenkäyttölaki [Maankäyttö- ja rakennuslaki](#)
[/Alueidenkäyttölaki 132/1999 - FINLEX](#) ®

Voimaan 1.1.2025

Rakentamislaki
[Rakentamislaki 751/2023 - FINLEX](#) ®

Näin rakennetun ympäristön digimuutos etenee kaavoituksessa ja rakennusluvituksessa

2020–2023



Tietojärjestelmän määrittely
ja ensimmäisen version
rakentaminen

2024–2029



Käyttöönotto, jatkokehittäminen
ja siirtymäkausi

Alueidenkäytön tietojen siirtymäaika
päättyy 1.1.2029

Rakentamisen tietojen siirtymäaika
päättyy 1.1.2028

2030



Vakiintuminen
ja jatkosovellukset

Suomessa on maailman
parhaaseen tietoon
perustuva, hyvinvointia luova
ja kestävä elinympäristö.

Muutoksen peruseriaatteet



Kaavoituksen ja luvituksen ydintyö pysyy ennallaan.



Kaava- ja lupatiedot tuotetaan yhteentoimivassa koneluettavassa muodossa.



Kunnat toimittavat lainsäädäntöön perustuen tietoa uuteen Ryhti-järjestelmään.



Uudet toimintatavat vaativat aluksi resursseja ja muutosjohtamista.



Kunnille muutoksesta aiheutuvat kertaluontoiset kustannukset korvataan.



Tietojärjestelmä tehostaa työtä ja lisää työn mielekkyyttä.

Miten kuntaorganisaatio hyötyy?

- Kaavoituksen ja rakentamisen luvituksen tiedonhallinnan ja tiedon toimittamisen kustannustehokkuus paranee pitkällä aikavälillä.
- Päätöksenteon tueksi on jatkossa saatavilla laadukkaampaa tietoa.
- Yhteentoimiva ja keskitetty tieto auttaa analysoimaan rakennettua ympäristöä monipuolisemmin ja tekemään pidempikantoisia päätöksiä.
- Tietomallipohjaisen tiedon ja järjestelmän avulla päättäjille on mahdollista havainnollistaa esiteltävää aineistoa, ja myös päättäjien on helpompi löytää yksityiskohtaisempaa tietoa.
- Kuntien välinen yhteistyö helpottuu, koska mm. alueidenkäytön tietoa on saatavissa samasta paikasta ylikunnallisesti.
- Tiedon keskittäminen parantaa mahdollisuuksia kuntien kehittämiseksi, koska kuntien tarjoamat mahdollisuudet yritysten sijoittumiselle ovat löydettävissä samasta järjestelmästä.
- Riippuvuus tietyistä järjestelmätoimittajista voi mahdollisesti pienentyä, sillä tietoaineiston siirtäminen ja hyödyntäminen helpottuu tiedon yhteentoimivuuden myötä.

Mitä asukas ja yritykset hyötyvät?

- Asukas saa tietojärjestelmän karttapalvelusta tietoja esimerkiksi elinympäristöönsä vaikuttavista kaavasuunnitelmista.
- Kiinteistön omistaja löytää kiinteistöään koskevat ydintiedot helposti samasta järjestelmästä.
- Yritykset ja julkinen sektori voivat rakentaa tietojärjestelmästä löytyvän tiedon varaan uusia palveluita asukkaille, jotka eivät ole olleet aikaisemmin mahdollisia.
- Parempi tieto auttaa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Hyvästä elin- ja toimintaympäristöstä hyötyvät viime kädessä asukkaat ja yritykset.
- Pelastustyö nopeutuu ja turvallisuus paranee.

Miten kunnan työntekijä hyötyy?

- Muutoksesta hyötyvät erityisesti kuntien työntekijät, jotka työskentelevät kaavoituksen ja rakennusvalvonnan parissa.
- Manuaalinen tiedon käsittely vähenee, kun tiedot saadaan koottua nopeammin, ja aidolle asiantuntijatyölle jää enemmän aikaa.
- Moninkertaisen työn määrä vähenee, kun tiedot tarvitsee toimittaa jatkossa vain kerran valtion viranomaisille (kts. [seuraava kalvo](#)).
- Valtakunnallinen tietojärjestelmä tukee paikallista suunnittelutyötä, kun asiantuntija löytää yhdestä paikasta omat ja naapurikuntien sekä maakunnan kaavatiedot.
- Lausuntopyyntöjen lähettäminen sujuvoituu, kun kunta voi linkittää lausuntopyyntöjen liitteet halutessaan valtakunnallisesta tietojärjestelmästä.

Miten tiedonhallinta kevenee viranomaisten välillä

- Kunnan ei tarvitse jatkossa toimittaa:
 - kaavoituksen tietoja Maanmittauslaitokselle
 - rakennus- ja huoneistotietoja Digi- ja väestötietovirastolle
 - rakennuskohteiden ja kaavoituksen tietoja Suomen ympäristökeskukselle Liiteri-palveluun
 - asemakaavoituksen seurantatietoja erillistoimituksena TYVI-palveluun
 - rakennustietoja Puolustusministeriölle
 - arvokkaita tietoaineistoja niitä pyytävälle
 - INSPIRE-muotoista tietoa sitä pyytävälle (palveluita ei myöskään tarvitse itse toteuttaa)
- Lisäksi tarve vastata tietokyselyihin vähenee, kun rakennetun ympäristön tiedot ovat saatavilla kootusti.

Ryhti-tietojärjestelmä lyhyesti



Valtakunnallinen tietojärjestelmä ei pääsääntöisesti korvaa kuntien omia järjestelmiä.



Suomen ympäristökeskus vastaa järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä, mutta ei tee järjestelmällä voittoa.



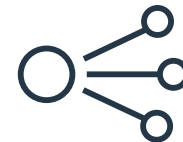
Kunta vastaa kaava- ja lupatietojen luotettavuudesta (Suomen ympäristökeskus ei muokkaa saatuja tietoja).



Tietojärjestelmän peruskäyttö on kunnille maksutonta.



Valtakunnallinen tietojärjestelmä on turvallinen ja luotettava.

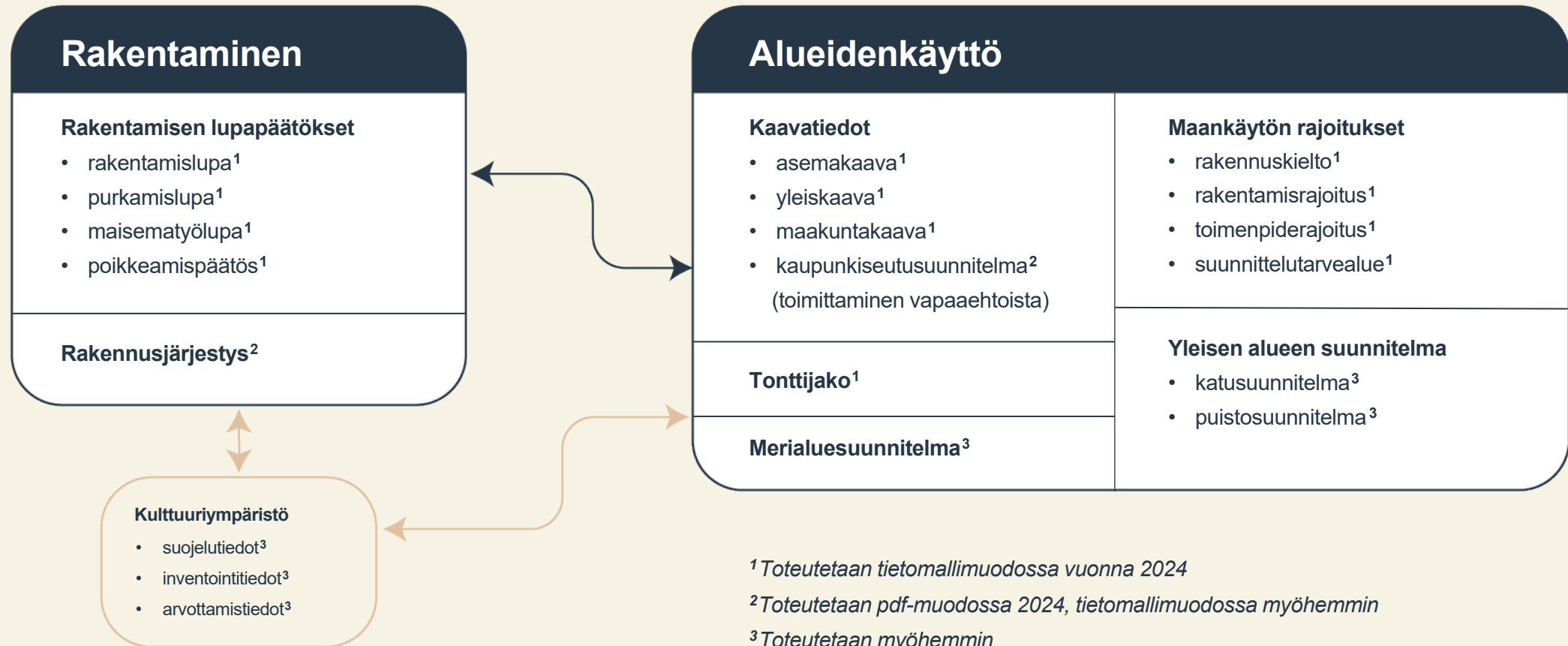


Tietojärjestelmän avulla kunta voi huolehtia EU:n INSPIRE-direktiivin velvoitteista tiedon löydettävyydestä ja saatavuudesta.

Ryhti-tietojärjestelmä palvelee useita eri toimijoita



Rakennetun ympäristön tietojärjestelmään julkaistavat tiedot



¹ Toteutetaan tietomallimuodossa vuonna 2024

² Toteutetaan pdf-muodossa 2024, tietomallimuodossa myöhemmin

³ Toteutetaan myöhemmin

Mistä saat lisätietoa?

- Suomen ympäristökeskuksen [verkkosivustolta](#) saa tietoa Ryhti-järjestelmästä, muutoksesta ja muutokseen saatavasta kuntatuesta.
- Kunnille tarjotaan maksutonta toiminnallista muutostukea (esim. toimenpideohjelmia, kuntatapaamisia, neuvontaa ja koulutuksia). Ota yhteyttä: ryhtimuutostuki@digifinland.fi
- Perustietoa muutoksesta [eOppiva-verkkokoulutuksessa](#)
- Tietoa muutoksesta ja yhteentoimivuustyöstä sekä avustuksista [Ryhti-hanke - Ympäristöministeriö](#)

Lisätietoja

ryhti.syke.fi

ryhtimuutostuki@digifinland.fi

ym.fi/ryhti
ryhti@gov.fi

ym.fi/yhteentoimivuus
yhteentoimivuus@gov.fi

Ympäristöministeriö | Aleksanterinkatu 7, Helsinki
PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi